

Sand Life (Life 11 NAT/SE/000849): Restaureringsplan för Hagestad inom Natura 2000-området, SE0430093 Sandhammaren i Ystads kommun

Glänta i naturreservatet Hagestad där solen kan värma upp marken.

Bilaga 1 Karta med samtliga delområden i Natura 2000-området Sandhammaren

Bilaga 2 Karta över delområde Hagestad med skötselområde A-G

Inledning

Restaureringsplanen beskriver vad som ska göras i Hagestad inom Natura 2000-området Sandhammaren för att nå de restaurerings- och skötsel mål som är uppsatta inom Life + projektet Sand Life (Life 11 NAT/SE/000849).

1. SYFTE

Syftet är att restaurera de inom området förekommande naturtyperna som ingår i EU:s art- och habitatsdirektiv, så att de kan uppnå gynnsam bevarandestatus.

Syftet ska nås genom:

- Avverkning och stubbrytning
- Gräva sandblottor
- Schakta eller gräva bort förnalager
- Naturvårdsbränning

2. BESKRIVNING AV OMRÅDET

2.1 Uppgifter om området

Natura 2000-område:	SE0430093 Sandhammaren-Kåseberga
Naturresevat:	Hagestad
Län:	Skåne
Kommun:	Ystad
Förvaltare:	Länsstyrelsen Skåne

2.2 Allmän beskrivning av området

Hagestad naturreservat utgörs av en trädklädd dyn (2180) på den skånska sydostkusten och gränsar Sandhammarens naturreservat. Det är del av ett omfattande sanddynsområde, vilket till stora delar bildats under postglacial tid genom erosion, vind och havsströmmar. Även idag utsätts området för kraftig påverkan från vind och vattenströmmar och utgör tillsammans med Sandhammaren den del av kusten där sanden byggs på.

Innanför stranden i Hagestad ligger öppna dynområden, ljung- och gräshedder, skogar och kärrmarker. De högsta dynerna finner man längs stranden öster om Tyge å som rinner genom reservatet. Sandflykten var under 1700- och 1800-talen så omfattande att stora delar av området planterades med tall för att binda sanden. Huvuddelen av området täcks idag av denna planterade tallskog tillsammans med mer naturligt uppvuxen ek-, björk- och lövblandskog. Särskilt dynområdenas vegetation och den unika ekkrattskogen är av stort värde. Ekarna växer här ofta som så kallad krattskog, dvs de är lågvuxna, mångstammiga, krypande och knotiga.

2.2.1 Biologiska bevarandevärden

Sandhammaren med Hagestad utgör ett av södra Sveriges största kustdynsområde. I området finns en mängd rödlistade arter som är knutna till sandiga marker. Det är särskilt i de öppna dynerna med inslag av grå dyn (2130) som en mängd rödlistade fjärilar, skalbaggar, kärlväxter och svampar förekommer. Dessa arter har krav på en öppnare och solvarm miljö som fanns i området både innan de stora tallplanteringarna startade, men även under tiden området växt igen. På flygfotografier från 1939 ses stora områden med öppnare sandfält i området som idag saknas.

Området rymmer en mängd häckande småfåglar, med såväl lövskogsarter som t ex den sällsynta fältpiplärkan på de öppna markerna. Under höst och vår passerar sträckande sjöfågel och ofta rastar även stora mängder småfåglar som trastar, sångare och flugsnappare.

Hagestad och Sandhammaren är det enda större skogsområdet i sydöstligaste Skåne och har ett rikt djurliv med fasta stammar av älg, rådjur, kanin och ekorre.

2.2.2 Kulturhistoriska bevarandevärden

De öppna och vidsträckta hedmarkerna med ljung och gräs dominerade i Sandhammaren fram till 1600-talet och att återskapa delar av dessa har ett kulturhistoriskt värde. Inga kända fornlämningar finns registrerade för området.

3. RESTAURERINGSÅTGÄRDER

3.2 Restaureringsområden med mål och åtgärder

Delområde	Areal (ha)
A	3,9
B	3,6
C	6,8
D	6,0
E (två områden)	3,8
F	4,7
G	94,7

Delområde A.

Beskrivning: Tät och snårig ungskog av bergtall och tall som växer på äldre sanddynor på sina ställen är skogen svårgenomkomlig. Markvegetation saknas i de tätaste områdena. I de gläntor som finns växer huvudsakligen ljung och kråkbär.

Restaureringsmål: Öppna vita och gråsanddyner med rörlig sand.

Åtgärder: Ungskog avverkas och stubbarna grävs upp enstaka äldre karaktärsträd sparas. Öppna sandblottor grävs där förnan är som tjockast. Några områden med ljungvegetation sparas. Krattekar sparas.

Delområde B.

Beskrivning: Tallskog där det även finns bergtall. Skogen är olikåldrig och det finns minder gläntor. I gläntor som finns växer kruståtel, ljung och kråkbär

Restaureringsmål: Gles olikåldrig tallskog med gläntor med öppen sand.

Åtgärder: Utglesning av skogen där trädens skiftande åldrar och karaktärer förstärks. Bergtallen avverkas och de gläntor som finns utvidgas. I större öppna gläntor grävs sandblottor. Krattekar sparas.

Delområde C.

Beskrivning: Tallskog där det även finns bergtall. Skogen är olikåldrig och det finns minder gläntor. I gläntor som finns växer kruståtel, ljung och kråkbär

Restaureringsmål: Öppet dynorområde av risdynstyp med öppna sandblottor och där det finns några enstaka träd.

Åtgärder: Avverkning av skogen. Enstaka karaktärsträd sparas. Sandblottor skapas genom grävning. Krattekar sparas.

Delområde D

Beskrivning: I huvudsak ung tallskog där det även finns bergtall. Skogen är olikåldrig och gles. I gläntor som finns växer kruståtel, ljung och kråkbär

Restaureringsmål: Öppet dynorområde av rishedstyp med öppna sandblottor och där det finns några enstaka träd.

Åtgärder: Avverkning av skogen. Enstaka karaktärsträd sparas. Sandblottor skapas genom grävning. Krattekar sparas.

Delområde E.

Beskrivning: Öppna vandrande sanddynor med sandstarr och strandråg som tidigare var beklädda med bergtall som avverkades 2009.

Restaureringsmål: Öppna sanddynor med rörlig sand.

Åtgärder: Efter tidigare avverkning av i huvudsak bergtall finns en del björkstubbar kvar dessa grävs upp. Krattekar sparas.

Delområde F.

Beskrivning: I östra delen mot Sandhammarens NR finns Stora flygsandfältet där naturtypen risdyner till stora delar finns kvar.

Restaureringsmål: Öppna sanddynor med rörlig sand av naturtyp rished samt vit och grå dyn.

Åtgärder Inom det området som kallas stora flygsandfältet skapas öppen sand genom uppgrävning av björkstubbar, omvändningsgrävning, bränning och harvning. Krattekar sparas.

Delområde G.

Detta område är inte med i ansökan och restaureringsåtgärder inom detta område kommer ske i slutet av projektet om medel fortfarande finns kvar för åtgärder.

Beskrivning: Trädklädda dyner.

Restaureringsmål: Trädklädda dyner med öppna gläntor med bar sand.

Åtgärder: Gläntor i den ofta täta skogen skapas genom att träd avverkas, stubbar tas bort och sandgropar grävs. .

4. ARBETSGÅNG

Period 1 (september 2012 – september 2014)

Planering av arbete, jordanalyser samt uppföljning.

Period 2 (oktober 2014 – december 2017)

Skötselåtgärder enligt beskrivning i område A-B.

Period 3 (januari 2018 – juli 2018)

Enstaka röjningar och naturvårdsbränning kan ske under våren 2018. Uppföljning av skötselåtgärder i form av inventeringar och flygfotoanalyser.

5. INFORMATION

- Skyltar
- Informationsmöten
- Möten med områdets skötselråd

6. UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Digitala foton tas före och efter restaureringsåtgärderna

Inom Sand Life sker uppföljning av habitat och arter före och efter restaureringsåtgärder. Efter projektets avslutade kommer fortsatt uppföljning ske genom basinventeringen och resultaten rapporteras till EU.

Länsstyrelserna i Halland, Skåne och Kalmar ansvarar för att uppföljning efter projektets slut sker inom respektive län

7. SKÖTSEL EFTER RESTAURERING

När restaureringen slutförts återgår allt ansvar för skötseln till Länsstyrelsen Skåne. Fortsatt skötsel sker enligt skötselplan för naturreservatet Hagestad Järarna och bevarandeplanen för Sandhammaren och innefattar fortsatt naturvårdsanpassat bete vid behov med betesfredade ytor, fortsatta bränningar, underhåll av brandgatorna genom harvning, om det behövs ska nya sandblottor grävas. Röjning av träd och buskar.

Bilaga 1. Karta över Natura 2000-området Sandhammaren med skötselområden inom de tre naturreservaten Backåkra (A), Hagestad (B) och Hagestad Järarna (C) i blå markering. Den röda linjen markerar gräns för Natura 2000.

0 1 000 2 000 4 000 Meters

Bilaga 1. Karta över Natura 2000-området Sandhammaren med delområdet Hagestad. Skötselområden A-G är markerade i blått. Den röda linjen markerar gräns för Natura 2000.

0 125 250 500 Meters

